

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/9321-1
Saksbehandler: Gudrun Flatebø
Dato: 31.10.2023

Vurdering av Trønderrockmuseets driftsform og arealbehov i Fellesprosjektet

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for folk	02.11.2023	
Formannskap	07.11.2023	
Kommunestyre	16.11.2023	

Kommunedirektørens innstilling

1. Trønderrockmuseet driftes som en del av det konsoliderte Museet Midt IKS med et arealbehov beregnet til 270 m² i Fellesprosjektet.
2. Kommunedirektøren igangsetter forhandlinger med Museet Midt IKS om konsolidering av Trønderrockmuseet. Framdrift i arbeides må sees opp mot vedtatte beslutningspunkt for Fellesprosjektet.

Dokumenter i saken

Type	Dato	Tittel	Adressat
S	20.10.2023	Vurdering av Trønderrockmuseets driftsform og arealbehov i Fellesprosjektet	

Vedlegg

- 1 Oppsummering Trønderrockmuseets historikk

Saksopplysninger

I forbindelse med forprosjektet til Fellesprosjektet er det behov for å avklare drift og arealbehov for Trønderrockmuseet. Trøndelag fylkeskommune, Museet Midt og Namsos kommune må definere sine arealbehov innen utgangen av 2023, for å sikre best mulig grunnlag for videre arbeid. Resultatene fra forprosjektet skal behandles politisk sommeren 2025. Ved positivt vedtak vil Fellesprosjektet åpnes høsten 2027. Dersom ikke Fellesprosjektet skulle blitt realisert, må vi ta stilling til de samme problemstillingene som denne saken belyser når det gjelder videre drift og utvikling av Trønderrockmuseet.

Trønderrockmuseet har en historikk som strekker seg tilbake til Rock City, og het tidligere Opplevelsessenteret for Trønderrock. Utviklingsprosjektet som har pågått ved Trønderrockmuseet de siste årene har handlet om en utvikling fra opplevelsessenter til museum, med mål om konsolidering med Museet Midt. Det er andre faglige kriterier og andre føringer og krav fra stat og fylke som legges til grunn når dette skal driftes som et museum. Museene skal være aktive samfunnsinstitusjoner, som reflekterer fortid, samtid og framtid med basis i vår kulturarv (se vedlegg for mer historikk).

I museums-Norge er konsolidering av små museer til større enheter et mål for å styrke faglighet og utvikling. Museumsreformen ble vedtatt av Stortinget i 2000, og i etterkant av dette ble de regionale museene som var tilknyttet det nasjonale museumsnettverket, drevet av felles driftsselskaper, såkalte konsoliderte museer. I Trøndelag har vi tre konsoliderte museer: Museet Midt, Museene Arven (tidligere Stiklestad Nasjonale Kultursenter) og Museene i Sør-Trøndelag (MiST). I tillegg har vi Saemien Sijte, samisk museum underlagt Sametinget.

De konsoliderte museene har en geografisk tilhørighet, og det er derfor vært naturlig, og et mål for Namsos kommune at Trønderrockmuseet konsolideres

med Museet Midt som er driftsselskapet for de konsoliderte museene i Namdalen. Dette vil være en styrke både for utviklingsarbeidet og driften av Trønderrockmuseet.

Trønderrockmuseet i dag:

Trønderrockmuseet utgjør i dag 678km², noe som tilsvarer 23% av totalarealet i Rock City bygget. Husleiekostnadene inkludert strøm, utgjør 3 mill. eks. mva.

Museet består av følgende inndeling:

1. Fast utstilling om Trønderrockens historie
2. Rom for aktuelle og skiftende utstillinger
3. Åge Aleksandersens hjemmestudio «Verdensrommet»
4. Mellingsmoscenen, en museumsgjenstand og scene
5. Prudencebussen, parkert/utstilt på uteareal sommerhalvåret

De fleste av gjenstandene i museets samling er deponerte gjenstander. Det vil si at de er eid av privatpersoner og forvaltes av kommunen. Ved en eventuell konsolidering vil forvaltningsansvaret overføres til Museet Midt. Eierskapet vil fremdeles ligge hos enkeltpersoner og Namsos kommune.

Det tekniske utstyret er utdatert, og av en slik årgang at det ikke kan oppdateres. Innkjøp av nytt utstyr og installering av dette er kostbart, og videre drift av sommeråpent museum er derfor mulig med forbehold om at det tekniske utstyret som er der i dag kan brukes eller at det investeres i fornying av teknisk utstyr.

Museet Midt fikk 1 mill. over statsbudsjettet for utviklingsprosjektet ved Trønderrockmuseet i 2020. Dette utløste også finansiering fra Trøndelag fylkeskommune. Dette har ikke vært tilstrekkelig til å drifte Trønderrockmuseet etter museumsfaglig standard, og gjennomføre en konsolidering. Museet Midt har derfor i sine årlige budsjettsøknader til Kulturdepartementet søkt om styrket finansiering av driften. Dette har museet ikke fått, og økningen er heller ikke innarbeidet i forslag til statsbudsjett 2024.

Vurdering

Det er utarbeidet forslag til fire ulike scenarier for hvordan Trønderrockmuseet kan realiseres i Fellesprosjektet fra og med ferdigstilling i 2027. De ulike scenarioene krever ulik grad av areal og innebærer ulik grad av museumsfaglig drift. Disse fire scenarioene beskrives nedenfor. Deretter vurderes de ulike scenarioene opp mot hverandre.

Scenario 1: Museum med helårsdrift

Hva: Konsolidering med Museet Midt og utvikling av Trønderrockmuseet med helårlig drift innenfor rammene av Fellesprosjektet.

Hva videreføres av Trønderrockmuseet: Fast utstilling om trønderrockens historie, Verdensrommet, Mellingsmoscenen, Prudencebussen og rom for temporære utstillinger

Forvaltning og drift: Museet Midt

Anslag driftskostnader: kr. 3 500 000,-

Drift: Det er behov for en museumspedagog/kurator, samlingsforvalter, administrasjon og utstillingsbudsjett (beregnet årsverk: 3,5)

Arealbehov Fellesprosjektet: 470 kvm

Husleiekostnader dekkes av Namsos kommune.

Hva vil dette bety for Namsos kommune:

Faglig utvikling og attraksjonskraft:

Namsos kommune vil fortsette å formidle Trønderrockens historie og utvikle museet som en attraksjon og turistdestinasjon med nedslagsfelt både lokalt og innenfor og utenfor landets grenser. Samtidig vil en museumsfaglig stab jobbe med å utvikle museets samling og utstillinger, og stadig fornye formidlingen slik at det oppleves relevant for nye generasjoner og nye publikumsgrupper.

Økonomisk:

Det er ikke foreslått å bevilge midler til Trønderrockmuseet i Statsbudsjettet for 2024. Uten statlig og regional finansiering er det urealistisk for Namsos kommune å håndtere driftskostnadene på 3, 5 mill. i tillegg til husleie.

Scenario 2: Museum med sesongbasert publikumstilbud

Hva: Permanent utstilling av Verdensrommet og Mellingsmoscenen, og utvikling av et Trønderrockmuseum med publikumstilbud sommerhalvåret.

Hva videreføres: Verdensrommet, Mellingsmoscenen og Prudencebussen. Utstillingsrom sommer (flerbruks-utstillingsrom som kan benyttes av andre deler av året)

Forvaltning og drift: Prosjektbasert forvaltning og drift av Museet Midt

Anslag driftskostnader: kr. 1 500 000

Drift: Det er behov for en museumspedagog/kurator, sommerguider og utstillingsbudsjett (beregnet årsverk 1,5)

Arealbehov Fellesprosjektet: 270 kvm.
Husleiekostnader dekket av Namsos kommune

Hva vil dette bety for Namsos kommune:

Faglig utvikling og attraksjonskraft:

Namsos kommune vil fortsette å formidle Trønderrockens historie som en attraksjon og turistdestinasjon sommersesongen. Det vil være flere museumsfaglige ressurser enn i dagens drift, som bør prioriteres til planlegging av sesongens utstilling og formidling. Det innebærer et mindre rom til å videreutvikle museets samling og utstillinger, og dermed også fornying av formidlingen rettet mot nye generasjoner og nye publikumsgrupper tilsvarende scenario 1.

Økonomisk:

Det er ikke foreslått å bevilge midler til Trønderrockmuseet i Statsbudsjettet for 2024. Det antas at denne løsningen med redusert areal, men styrking av personalressurser vil tilsvare dagens kostnader for Namsos kommune.

Scenario 3: Permanent utstilling av Mellingsmoscenen, Prudencebussen og utvalgte gjenstander fra Verdensrommet

Hva: Deler av trønderrockmuseet utvikles som permanente utstillinger som også har en bruksfunksjon innenfor rammene av Fellesprosjektet.

Hva videreføres: Mellingsmoscenen og Prudencebussen. Utvalgte gjenstander fra Verdensrommet utstilles på vegg, og opptar lite gulvareal. Det betyr at selve skrivestua ikke videreføres.

Forvaltning og drift: Namsos kommune

Anslag driftskostnader: 100 000

Drift: Innleie av museumsfaglig kompetanse etter behov for vedlikehold og ivaretagelse av gjenstander og enkel formidling.

Arealbehov Fellesprosjektet: 100 kvm.
Husleiekostnader dekket av Namsos kommune

Hva vil dette bety for Namsos kommune:

Faglig utvikling og attraksjonskraft:

Det vil ikke lenger være et Trønderrockmuseum i Namsos, men kulturhistoriske gjenstander som er knyttet til Trønderrocken vil fremdeles være mulig å oppleve i Namsos som en fast veggutstilling, og vil bidra til å bygge opp under Fellesprosjektets, byens og regionens identitet og attraksjonskraft. Gjenstandene i Verdensrommet er deponerte gjenstander, og for å kunne benytte dem i en ny form for utstilling må det forhandles fram en ny avtale med eier. Det er derfor en risiko forbundet med dette. Det er stor sannsynlighet for at det publikummet som oppsøker disse vil være spesielt interesserte, og fra de generasjonene som er vokst opp med Trønderrocken. Det innebærer en fare for at disse utstillingene etter hvert vil oppleves som utdaterte. Det bør i tilfelle vurderes om en skal investere i fornying av utstillingen i intervaller på eksempelvis 4 år.

Økonomisk:

Reduserte kostander til drift og husleie vil innebære en innsparing i forhold til dagens kostnader.

Scenario 4: Avvikling av Trønderrockmuseet

Hva: Avvikling av Trønderrockmuseet og tilbakeføring av samlingens gjenstander til eiere eller andre museum

Kostander:

Tilbakeføring av gjenstander i samlingen til eiere, eventuelt overføring til andre museum vil kreve at det avsettes ressurser til administrasjon. Det vil også være kostander knyttet til nedmontering og frakt.

Anbefalt scenario:

Kommuneplanens samfunnsdel beskriver Namsos kommunes mål om å videreutvikle et opplevelsesbasert aktivitetstilbud som er attraktivt både for innbyggere og tilreisende. Spesielt skal Namsos by sin rolle som attraktiv handles- og regionby styrkes. Som en videreføring og nyansering av dette setter kommunens kulturplan som mål at regionbyen skal styrkes med kulturarven som ressurs, og at ivaretagelse og formidling av vår lokale kulturarv er viktig for å skape identitet og tilhørighet.

Det vil ikke være realistisk for kommunen å finansiere scenario 1, uten statlig finansiering. Scenario 4 er ikke å anbefale med tanke på hva kommunen vil miste av en kulturarv som er så sentral og viktig for kommunen og regionens identitet

og stolthet, og at kommunen har satt seg som mål å ivareta nettopp dette. Videre vil det derfor drøftes forskjellene mellom scenario 2 og 3, som handler om ulik grad av personalressurser, arealbruk og økonomi. I tillegg er det en vesentlig forskjell ved at Trønderrockmuseet videreføres som et konsolidert museum driftet av Museet Midt i scenario 2, mens scenario 3 innebærer en kulturhistorisk utstilling som kommunen selv har forvaltningsansvaret for.

Økonomi:

Begge scenarioene innebærer en reduksjon av areal i forhold til dagens situasjon og dermed en reduksjon av kostander knyttet til husleie, scenario 3 betraktelig mer enn scenario 2. Mens scenario 2 innebærer en styrking av personalressursen i forhold til dagens situasjon, gjør scenario 3 ikke det. Scenario 2 vil antageligvis innebære samme kostander som i dag, mens scenario 3 vil innebære en innsparing.

Scenario 2 legger opp til en videreføring av Trønderrockmuseet som museum og en konsolidering, det innebærer at noen av kostandene knyttet til driften må overføres til Museet Midt og at avtalene med Museet Midt må fornyes. I scenario 3 vil kommunen selv ha ansvaret for drift og økonomi. I et rent økonomisk perspektiv vil scenario 3 være å anbefale.

Faglig utvikling og attraksjonskraft:

I scenario 2 er det planlagt et utstillingsareal til sommerutstilling. Dette vil frigjøres til bruk av andre aktører resten av året, både interne og eksterne aktører, eksempelvis Kulturskolen, Olav Duun VGS, Namsos kunstforening, Namdalsmuseet eller nasjonale vandretstillinger. Det kan bidra til å styrke Fellesprosjektet som en kulturarena med bredt nedslagsfelt i Namsos by og Namdalsregionen. Dette er altså en kvalitet som vil styrke flere tjenester og tilbud enn Trønderrockmuseet øvrige deler av året.

Økte personalressurser og en tilknytning til fagmiljøet i Museet Midt gjør det mulig å fortsette og søke eksterne midler, også statlige midler, for å fortsette utviklingen av museet; av samlingen, utstillingen og formidlingen. Formidlingstilbudet ved Trønderrockmuseet vil styrkes i scenario 2, og gi muligheter for å jobbe mer aktivt med formidlingsopplegg rettet mot eksempelvis skoler, barnehager og seniorer i tillegg til turister og andre besøkende. I et museumsfaglig perspektiv vil scenario 2 anbefales for å ivareta en faglig forvaltning av kulturarven.

Et Trønderrockmuseum som ivaretar den lokale kulturarven og formidler denne vil kunne styrke Namsos attraksjonskraft og rolle som regionby. Kommunedirektøren velger å legge vekt på hvordan Trønderrockmuseet kan bidra til å nå mål satt i kommunens planverk. Med anslagsvis tilsvarende kostander som i dag, og muligheter for å søke eksterne midler vil kommunedirektøren anbefale å videreføre Trønderrockmuseet som foreslått i scenario 2, at Trønderrockmuseet driftes som en del av det konsoliderte Museet Midt med et arealbehov beregnet til 270 km² i Fellesprosjektet. Dette vil også bety at det som av mange regnes som juvelen i Trønderrockmuseet, skrivestua, blir en del av museets formidling i Fellesprosjektet.

Vedtak i denne saken vil ikke forplikte Namsos kommune inn i et framtidig driftskonsept, men vil angi arealbehovet Trønderrockmuseet dimensjoneres for i Fellesprosjektets forprosjekt. Avtaler med Museet Midt knyttet til driftsform og kostnader til drift må forhandles parallelt med utviklingen av forprosjektet. Dersom det ikke oppnås enighet knyttet til dette, vil arealet i Fellesprosjektet muliggjøre en formidling i tråd med scenario 3 (Mellingsmoscenen og Prudencebussen. Utvalgte gjenstander fra Verdensrommet utstilles på vegg, og opptar lite gulvareal. Selve skrivestua videreføres ikke), i tillegg til utstillingsareal som kan brukes av andre aktører.